МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2018 оны 11 сарын 07 өдөр Дугаар А/457 Улаанбаатар хот

"Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийг
хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2016-2020 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 3.1.3 дах зорилт, 2017 оны 112 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1, 8.1.6 дах заалтыг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийн 2018-2020 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. "Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөнд туссан үйл ажиллагааг өөрийн орон нутаг, эрүүл мэндийн байгууллагын түвшинд эрчимтэй хэрэгжүүлж, зохион байгуулж ажиллахыг Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагууд, холбогдох газар, хэлтсийн дарга нарт үүрэг болгосугай.

3. Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг нэгдсэн удирдлага, зохион байгуулалт, арга зүйгээр ханган ажиллаж, хэрэгжилтийн талаар улирал тутам удирдах хороонд танилцуулж байхыг техникийн ажлын хэсгийн дарга /Я.Амаржаргал/-д даалгасугай.

САЙД Д.САРАНГЭРЭЛ

Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны 11.. сарын 21.. өдрийн ... тушаалын хавсралт

"ЭЛЭГ БҮТЭН МОНГОЛ" ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫТӨЛӨВЛӨГӨӨ /2018-2020 ОН/

Зорилго: **Монгол Улсын хүн амын дунд Хепатитийн вирусийн халдварын тархалтыг хязгаарлан, хепатитийн С вирусийн халдварын шинэ тохиолдлыг 2020 он гэхэд таслан зогсоож, хепатитийн вирусээс үүдэлтэй элэгний архаг үрэвсэл, хатуурал, хорт хавдрын шалтгаант нас баралтыг эрс бууруулна.**

№	Үйл ажиллагааны чиглэл	№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хэрэгжилтийг хариуцах байгууллага	Хамтран хэрэгжүүлэх байгууллага	Хугацаа			Санхүүжилт		Шалгуур үзүүлэлт
						2018	2019	2020	Эх үүсвэр	Дүн /мян. төг/	
Зорилт 1. **Хүн амыг хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх, эрсдэлт зан үйлийг өөрчлөх, дархлаажуулалтыг өргөжүүлэх, мэдээллийн нэгдсэн цахим бүрдүүлэх замаар тандалт, халдварын хяналтын тогтолцоог бэхжүүлнэ.**											
3.1.1.Үйл ажиллагааны чиглэл 1. Хүн амыг хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх, эрсдэлт зан үйлийг өөрчлөх чиглэлээр мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг яв иргэдийг халдвараас өөрийгөө хамгаалах дадал, хэвшилд сургах чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.											
3.1.1.1	Нийт хүн ам болон эрхэлсэн ажил, эрүүл мэнд, амьдралын хэв маяг, зан үйлээс хамааранхепатитийн вирусийн халдварт өртөх эрсдэл бүхий зорилтот бүлгийг хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх, эрүүл мэндээ хамгаалах зөв зан үйл, амьдралын дадал хэвшилд сургах чиглэлээр мэдээлэл, сурталчилгааны аян зохион байгуулах.	1	Хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх эрүүл зан үйлийг төлөвшүүлэх чиглэлээр хүн ам, эрсдэлт бүлгийнхэнд зориулсан сурталчилгааны материал, видео бэлтгэн түгээх	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Төр, хувийн хэвшлийн ЭМБ, ТББ	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Урьдчилан сэргийлэх видео хичээл, сурталчилгааны материал нийт хүн амд болон эрсдэлт бүлгийнхэнд хүрсэн байна.
		2	Аймаг, нийслэлийн хэмжээнд "Элэг бүтэн Монгол"	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл	НЭМҮТ, ХӨСҮТ, төр, хувийн	+	+	+	Орон нутгийн сан		Өдөрлөг зохион байгуулагдсан байна.

			өдөрлөгийг улирал бүр зохион байгуулах	мэндийн газар	хэвшлийн ЭМБ, ТББ				ЭМД		
		3	Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд эрүүл мэндээ хамгаалах, зөв зан үйл, эрүүл амьдралын дадал хэвшилд сургах аяныг жилд 2 удаа зохион явуулах	БСШУСЯ ЭМЯ	НЭМҮТ Аймаг, нийслэлийнБ оловсролын газар, Эрүүл мэндийн газар, Орон нутгийн ЗДТГ, Сургуулиуд	+	+	+			Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд эрүүл мэндээ хамгаалах, зөв зан үйл эзэмшүүлэх аян 4 удаа зохион байгуулагдсан байна.
		4	Цэргийн алба хааж байгаа залуучуудын дунд "Эрүүл элэг" аяныг жилд 2 удаа зохион байгуулах	БХЯ ЭМЯ ХЗДХЯ	ХЦУГ, ДЦУГ, Цэргийн ангиуд	+	+	+			Цэргийн алба хааж байгаа залуучуудын дунд аян 4 удаа зохион байгуулагдсан байна.
		5	Оюутан залуучуудын дунд хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх, эрүүл мэндээ хамгаалах зөв зан үйл, амьдралын дадал хэвшилд сургах 2 сарын аяныг жилд 1 удаа зохион байгуулах	БСШУСЯ ЭМЯ	Монголын оюутны холбоо, Их дээд сургуулиуд, Коллежууд, МСҮТ	+	+	+			Оюутан залуучуудын дунд аян 3 удаа зохион байгуулагдсан байна.
		6	Сэтгүүлчдийн дундВ, С вирусийн халдвараас урьдчилан сэргийлэх талаар уралдаан зарлаж дүгнэх	НЭМҮТ, ЭМЯ	МСНХ, Радио ТВ Фм	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Уралдаан зарлагдаж дүгнэсэн байна.
		7	Өндөр эрсдэлт бүлгийн хүн амд чиглэсэн мэдээлэл, сурталчилгааны материал	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, төр, хувийн хэвшлийн	+	+	+	ОУБ		Боловсруулж, түгээсэн материалын тоо, Хамруулсан хүн амын тоо, эрсдэлт бүлгээр

			боловсруулах, түгээх		ЭМБ, ТББ						
3.1.1.2	Хепатитийн вирусийн архаг халдвартай, элэгний хатууралтай иргэдэд элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэгт хамрагдахынач холбогдлыг тайлбарлан таниулах	8	Эрт илрүүлгийн талаар мэдээлэл, сурталчилгааны материал боловсруулж түгээх	НЭМҮТ, ХСҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, төр, хувийн хэвшлийн ЭМБ, ТББ	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан		Эрт илрүүлэгт орох талаар заавар, ач холбогдлын талаар МС-ны материал боловсруулж түгээсэн байна.
		9	Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн талаар иргэдэд зориулсан аппликэйшн гаргах	ЭМЯ ХСҮТ	ХСМСЗ		+	+	ОУБ		Аппликэйшн гаргасан байна.
		10	Айл өрх бүрт зориулан "Эрт илрүүлэг үзлэг"-ийг сурталчилсан зурагт хуудас, товхимол боловсруулж түгээх	НЭМҮТ ХСҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, төр, хувийн хэвшлийн ЭМБ, ТББ	+	+		ЭМ-ийг дэмжих сан ОУБ		Товхимол, зурагт хуудас түгээсэн байна.
		11	Хорт хавдраас урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлгийн талаар видео хийж ТВ болон цахим сувгаар тогтмол түгээх	ХСҮТ НЭМҮТ	Аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан		ТВ-ээр 24 удаа видео хичээл цацагдсан байна.
3.1.1.3	Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдыг хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх мэдлэг, дадалд сургах.	12	Цэцэрлэг, ЕБС-ийн сурагчдын насны онцлогт тохирсон вируст хепатитийн вирусийн халдвараас сэргийлэх зөвлөмж, товхимол бэлтгэж түгээх, мэдээллээр хангах.	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	ЭМЯ-ны холбогдох мэргэжлийн салбар зөвлөл	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан		Зөвлөмж товхимол хэвлэгдэж түгээгдсэн байна.

		13	Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд хепатитийн вирусийн халдвараас хэрхэн сэргийлэх талаар болзолт уралдааныг жилд 1 удаа зохион байгуулах	БСШУСЯ ЭМЯ	НЭМҮТ Аймаг, нийслэлийнБ оловсролын газар, Эрүүл мэндийн газар, Орон нутгийн ЗДТГ, Сургуулиуд	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан		Болзолт уралдаан 2 удаа зохион байгуулагдсан байна.
		14	Цэцэрлэг, Ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, эрүүл мэндийн хичээлийн багш нарт зориулсан гарын авлага боловсруулж түгээх	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Мэргэжлийн салбар зөвлөл, Энэ чиглэлээр ажилладаг ТББ	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан ОУБ		Гарын авлага хэвлэгдэж түгээгдсэн байна.
		15	Эрүүл мэндийн хичээлийн багш нарт сургалт зохион байгуулах	НЭМҮТ ХӨСҮТ	ЭМЯ БСШУСЯ	+	+		Төсөл, ОУБ		Сургалтад хамрагдсан багш мэргэжилтний тоо, хувь
3.1.1.4	Өсвөр үе, оюутан, залуучуудаас үе тэнгийн сургагч багш, эрүүл мэндийн сайн дурын идэвхитэн бэлтгэж, тэдгээрээр дамжуулан хүн амын эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах;	16	Сургалтын модуль боловсруулах	ХӨСҮТ, НЭМҮТ	Мэргэжлийн салбар зөвлөл, Мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод, ТББ	+	+	+	ОУБ		Сургалтын модуль боловсрогдсон байна.
		17	Өсвөр үе, оюутан, залуучуудаас үе тэнгийн сургагч багш, эрүүл мэндийн сайн дурын идэвхитэн бэлтгэх, сургалт зохион байгуулах	НЭМҮТ, ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, Боловсролын газар	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан		Бэлтгэгдсэн үе тэнгийн сургагч багш, сайн дурын идэвхтний тоо
		18	Үе тэнгийн сургагч багш нарын үйл ажиллагааг сурталчлан, алдаршуулах,	ХӨСҮТ, НЭМҮТ, ЭМХТ	ЭМЯ БСШУСЯ Аймаг, нийслэлийн Эрүүл	+	+		ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Идэвхи зүтгэлтэй сайн ажилласан Үе тэнгийн сургагч багш нарыг алдаршуулж урамшуулсан байна.

			урамшуулах		мэндийн газар, Боловсролын газар						
		19	Сурталчилгааны материалаар сургагч багш нарыг хангах	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	ЭМЯ	+	+		ЭМ-ийг дэмжих сан		Сурталчилгааны материалаар сургагч багш нархангагдсан байна.
3.1.1.5	Өсвөр үе, оюутан, залуучуудын дунд хепатитийн вирусийн халдвар, ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-аас сэргийлэх асуудлаар эрүүл мэндийг дэмжих аян, ярилцлага, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах;	20	21 аймаг, нийслэлийн ЕБС-ийн сурагчдын дунд хепатитийн вирусийн халдвар, ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-аас сэргийлэх талаар хэлэлцүүлэг зохион байгуулах	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, Боловсролын газар	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Хэлэлцүүлэг бүх аймаг, сумдын ЕБС-ийн сурагчдын дунд зохион байгуулагдсан байна.
		21	Дэлхийн хепатитийн өдөр, ДОХ-той тэмцэх дэлхийн өдрийг тэмдэглэх.	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Тэмдэглэлт өдрийн арга хэмжээ зохион байгуулагдсан байна.
		22	Сурагч, оюутан залуучуудын дунд ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-аас сэргийлэх талаар уралдаан зохион байгуулах	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар,Боловсролын газар	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Уралдаан зохион байгуулагдсан байна.
		23	Их, дээд сургууль, коллежийн оюутнуудын дунд хеатит, ХДХВ/ДОХ/БЗДХ-ын чиглэлээр мэтгэлцээн зохион байгуулах	БСШУСЯ, ЭМЯ	Монголын Оюутны холбоо, Их дээд сургууль, Коллежууд МСҮТ	+	+	+			Оюутан залуучуудын дунд мэтгэлцээн зохион байгуулагдсан байна.
3.1.1.6	Гэрийн нөхцөлд тарилга хийлгэх, мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлгүй байгууллагаар арьс, салст гэмтээх ажилбар хийлгэх зэрэг хепатитийн	24	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд зориулсан сурталчилгааны гарын авлага, багц боловсруулах, түгээх	ХӨСҮТ, НЭМҮТ	ЭМЯ	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан ОУБ		Сургалт, сурталчилгааны багц түгээгдсэн байна.

	вирусийн халдвар дамжих эрсдэлд өртөхөөс өөрийгөө хамгаалах талаар эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдээр иргэдэд зөвлөгөө өгч хэвшүүлэх;	25	Эмч, эмнэлгийн ажилтныг иргэдэд зөвлөгөө өгөх аргад сургах, сургалт зохион байгуулах	ЭМХТ, НЭМҮТ, ХӨСҮТ,	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		26	Гэрийн нөхцөлд тарилга хийлгэх, арьс салст гэмтээх ажилбарыг мэргэжлийн бус хүнээр, байгууллагаар хийлгэхийн аюулын талаар сэрэмжлүүлэг нэвтрүүлэг бэлтгэж сард 1 удаа ТВ-р явуулж байх.	ЭМХТ, НЭМҮТ, ХӨСҮТ,	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, МХГ, МХЕГ	+	+	+	ЭМ-ийг дэмжих сан, ОУБ		Сэрэмжлүүлэг нэвтрүүлэг ТВ-р 24 удаа явсан байна.

3.1.2.*Үйл ажиллагааны чиглэл 2.* Хепатитийн вирусийн халдвар дамжих эрсдлийг бууруулах, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх з хепатитийн В, С вирусийн халдварын шинэ тохиолдлыг таслан зогсоох цогц арга хэмжээ авах чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

3.1.2.1	Хепатитийн В, С вирусийн халдварын тохиолдол шинээр бүртгэгдэх бүрт халдвар дамжих замыг тодорхойлох тандалт судалгаа хийх;	27	Хепатитийн В, С вирусийн халдварын шинээр бүртгэгдсэн тохиолдлыг тандах судалгааны маягт боловсруулж мөрдөх	ХӨСҮТ, НЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Тандалтын маягт мөрдөгдсөн байна.
		28	Шинээр бүртгэгдсэн В,С вирусийн халдварын тохиолдол бүрт тандалт судалгаа хийх	ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Шинээр бүртгэгдсэн халдварын тохиолдол бүрт тандалт судалгаа хийсэн байна.
		29	Эрүүл мэндийн байгууллагын тархвар судлаач эмч нарт тандалт судалгаа хийх аргчлалын сургалт зохион байгуулах	ХӨСҮТ, ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		30	Шинээр бүртгэгдсэн В,С вирусийн халдварын тохиолдол, элэгний хатууралтай	ЭМЯ ХСҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн	+	+	+	ОУБ		Мэдээллийн сан бүрдсэн байна.

			өвчтний мэдээллийг цахим программ оруулж, мэдээллийн сан бүрдүүлэх		газар						
3.1.2.2	Шүд, уламжлалт анагаах ухааны эмнэлгүүдийн халдварын хяналтын үйл ажиллагаа, эмнэлгийн багаж, хэрэгслийн ариутгал, халдваргүйтгэлд үнэлгээ хийх, үнэлгээний дүнд тулгуурлан мөрдөж байгаа халдваргүйтгэл ариутгалын зааврыг шинэчлэх, мөрдүүлэх, хяналт тавих	31	Уламжлалт анагаах ухааны эмнэлгүүдийн халдварын сэргийлэлт хяналтын байдалд үнэлгээ, судалгаа хийх	ХӨСҮТ, МХЕГ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, АШУҮИС МСЗ	+	+		ОУБ		Судалгаа, үнэлгээ хийгдсэн байна.
		32	Шүдний эмнэлгүүдийн халдварын сэргийлэлт хяналтын байдалд судалгаа хийх	ХӨСҮТ, МХЕГ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, АШУҮИС МСЗ	+	+		ОУБ		Судалгаа хийгдсэн байна
		33	Шүд, уламжлалт анагаах ухааны эмнэлгийн ажилтнуудад сургалт зохион байгуулах	ХӨСҮТ, ЭМХТ, АШУҮИС	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар		+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		34	Багаж, хэрэгслийн халдваргүйтгэл ариутгалын зааврыг шинэчлэх, хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийх	ЭМЯ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ		Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийгдсэн байна.
3.1.2.3	Хумс засах, шивээс хийх, чих цоолох зэрэг гоо сайхны үйлчилгээ үзүүлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагад мөрдөх халдваргүйжүүлэлт, ариутгалын журам, зааврыг боловсруулж, мөрдүүлэх	35	Гоо сайхны газруудын үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийх	МХЕГ ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЗДТГ	+	+		ОУБ		Үнэлгээ хийгдсэн байна.
		36	Гоо сайхны газруудад мөрдөх халдварын сэргийлэлт хяналтын заавар боловсруулж мөрдүүлэх	ХӨСҮТ МХЕГ	ЭМЯ		+	+	ОУБ		Заавар гарч мөрддөг болсон байна
		37	Халдварын сэргийлэлтийн талаар иргэдэд зориулсан сурталчилгааны материал боловсруулж түгээх	НЭМГ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ		Сурталчилгааны материал боловсрогдож түгээгдсэн байна.
3.1.2.4	Аймаг, дүүргийн Нэгдсэн эмнэлэг, төв эмнэлэг, төрөлжсөн мэргэжлийн төвүүдийг ариутгал,	38	Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг шаардлагатай ариутгах,	ЭМЯ	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангагдсан байна.

	халдваргүйтгэлийн орчин үеийн тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах, эмнэлгийн хог хаягдлыг устгахад дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх		халдваргүйжүүлэх тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах		мэндийн газар						
		39	Аюултай хог хаягдлын менежментийн байдалд хяналт, үнэлгээ хийх	МХЕГ, ЭМЯ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+		ОУБ, Улсын төсөв		Хяналт, үнэлгээ хийгдсэн байна.
		40	Аюултай хог хаягдлыг халдваргүйжүүлэх, устгахад шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах	ЭМЯ	ХӨСҮТ , Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.
3.1.2.5	Халдварын сэргийлэлт хяналтын үнэлгээнд төр, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагыг тогтмол, давтамжтай хамруулах, илэрсэн зөрчлийг бүртгэх, зөрчил гаргасан байгууллагад хүлээлгэх хариуцлагыг тодорхой болгож, хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах	41	Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагын халдварын сэргийлэлт, хяналтын үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийх	ХӨСҮТ, МХЕГ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, МХГ	+	+		ОУБ		Үнэлгээ хийгдсэн байна.
		42	Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын халдварын сэргийлэлт, хяналтын байдалд үнэлгээг тогтмол хийх	ХӨСҮТ, МХЕГ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, МХГ	+	+		ОУБ		Үнэлгээ тогтмол хугацаанд хийгдсэн байна.
		43	Халдварын хяналтын сургалт хийх сургагч багш нарыг бэлтгэх, сургалтад хамруулах	ЭМЯ, ХӨСҮТ	ЭМХТ		+	+	ОУБ		Сургагч багш нар бэлтгэгдсэн байна.
		44	Эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, ажилтнуудад халдварын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр сургалт явуулах	ЭМХТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
3.1.2.6	Нэг удаагийн болон давтан хэрэглэдэг эмнэлгийн багаж, тоног төхөөрөмжийн хэрэглээ, ариутгал, халдваргүйтгэл,	45	Ариутгал, халдваргүйжүүлэх үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэж байгаа бодисын хэрэглээ, үр	ХӨСҮТ, МХЕГ,	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, МХГ	+	+		ОУБ		Үнэлгээ хийгдсэн байна.

	устгалын явцыг хянаж дүгнэлт, үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулах		дүнд (нян, вирусийн эсрэг үйлчилгээ) үнэлгээ, судалгаа хийх								
		46	Нэг удаагийн эмнэлгийн хэрэгслийн устгалд хяналт хийх, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сайжруулах	ЭМЯ, АХБ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+		ОУБ		Зөвлөмжийн хэрэгжилт сайжирсан байна.
		47	Давтан хэрэглэдэг эмнэлгийн хэрэгслийн ариутгал, халдваргүйтгэлийн байдалд хяналт, үнэлгээ хийх зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулах	ЭМЯ, МХЕГ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, МХГ	+	+		ОУБ		Үнэлгээ хийгдэж, зөвлөмжийн хэрэгжилт сайжирсан байна.
		48	Дурангийн багаж хэрэгслийн ариутгалд үнэлгээ хийх	ЭМЯ, АХБ, МХЕГ ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, МХГ	+	+		ОУБ		Үнэлгээ хийгдсэн байна.
3.1.2.7	Өвчтөнд эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэж байгаа цус, цусан бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах, стандартад нийцсэн цус, цусан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн хэрэгслээр үе шаттай хангах, цус, цусан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн чанарын хяналтыг тогтмолжуулах	49	Цус, цусан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн хэрэгслээр үе шаттайгаар хангах	ЭМБ	ЦССҮТ	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.
		50	Цус, цусан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн чанарын хяналтыг сайжруулах тогтолцоо нэвтрүүлэх	ЦССҮТ	ЭМБ	+	+	+	Улсын төсөв		Чанарын хяналт, үнэлгээг тогтмол хийдэг болсон байна.
3.1.2.8	Хүн амын тарилгын хэрэглээнд судалгаа хийж, шаардлагагүй тарилга хийлгэж байгаа эсэхийг тогтоох, эрүүл мэндийн байгууллагад мөрддөг тарилгын	51	Аюулгүй тарилгын талаарх иргэдийн мэдлэг, хандлагын судалгаа хийх	ХӨСҮТ, ЭМХТ	НЭМҮТ		+	+	ОУБ		Судалгаа хийгдсэн байна.
		52	Тарилгын аюулгүй байдлын зааврыг шинэчлэн	ХӨСҮТ	ЭМЯ		+				Заавар шинэчлэгдсэн байна.

	аюулгүй зааврыг шинэчлэн мөрдүүлэх		боловсруулах								
		53	Эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд тарилгын аюулгүй байдлын сургалт хийх	ЭМХТ, ХӨСҮТ	ЭМЯ		+	+	ОУБ		Сургалтхийсэн байна.
		54	Шаардлагагүй тарилгаас татгалзах талаар иргэдэд сурталчлах	НЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, ЭМБ	+	+	+	ЭМД		Сурталчилгаа хийгдсэн байна.
3.1.2.9	Өөрөө эвдэрдэг тариур, санамсаргүй хатгалтаас сэргийлсэн зүүг хэрэглээнд нэвтрүүлэх	55	Аюулгүй хайрцгийн хэрэглээг өргөжүүлэх	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ХӨСҮТ	+	+	+	Улсын төсөв		Эрүүл мэндийн байгууллагууд аюулгүй хайрцгийг бүрэн хэрэглэдэг болсон байна.
		56	Өөрөө эвдэрдэг тариур нэг удаагийн зүү тариур, мэс заслын хутгын хэрэглээг нэмэгдүүлэх	ЭМБ	ХӨСҮТ	+	+	+	Улсын төсөв		Өөрөө эвдэрдэг тариур нэг удаагийн зүү тариур, мэс заслын хутгын хэрэглээ нэмэгдсэн байна.
3.1.2.10	Эрүүл мэндийн ажилтныг эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар дамжихаас сэргийлэх, ажлын байран дээр ХДХВ-ийн болон хепатитийн вирусийн халдварт өртөхөөс өмнө болон өртөлтийн дараах сэргийлэлт хийхэд сургах, тэдний мэдлэг, хандлага, дадлыг тогтмол давтамжтай үнэлэх	57	Эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, мэргэжилтэн, ажилтны халдварт өртөхөөс сэргийлэх, өртсөн болон дараа үед нь авах арга хэмжээний талаарх мэдлэг, хандлага, дадлыг үнэлэх судалгаа хийх	ЭМХТ, ХӨСҮТ НЭМҮТ	ЭМЯ	+	+		ОУБ		Судалгаа хийгдсэн байна.
		58	Эрүүл мэндийн ажилтнуудад сургалт зохион байгуулах	ХӨСҮТ, ЭМХТ	ЭМЯ	+	+		ОУБ, төсөл		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
3.1.2.11	Хепатитийн В, С вирус, тэмбүү, ХДХВ-ийн халдвар эхээс хүүхдэд дамжихаас сэргийлэх зааврыг жирэмсний хяналтын заавар, журамтай уялдуулан, шинэчлэн боловсруулж, мөрдүүлэх	59	Халдвартай эхээс төрсөн хүүхдэд халдвар дамжихаас сэргийлэх заавар боловсруулж мөрдүүлэх	ХӨСҮТ	ЭМЯ, МСЗ	+			ОУБ		Заавар гарсан байна.
		60	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд ажлын байран дах сургалт зохион	ХӨСҮТ, ЭМХТ Аймаг, нийслэлийн	ЭМЯ	+	+		ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.

			байгуулах.	Эрүүл мэндийн газар							
3.1.2.12	Хот суурин газрын орчны бохирдлыг бууруулах цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, хүн амыг стандартын шаардлага хангасан ундны цэвэр усаар хангах, төвлөрсөн болон төвлөрсөн бус усан хангамжийн эх үүсвэрт эрүүл ахуйн дэглэмийг мөрдүүлэн хяналт тавих	61	Стандартын шаардлага хангасан ундны цэвэр усны хэрэглээний талаар судалгаа хийх	НЭМҮТ	БОАЖЯ, БХБЯ, Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллага	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Судалгаа хийгдсэн байна.
		62	Төвлөрсөн болон төвлөрсөн бус усан хангамжийн эх үүсвэрт эрүүл ахуйн дэглэмийг мөрдүүлэх аяныг улс орон даяар зохион байгуулах	НЭМҮТ	МХЕГ Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг ТББ	+	+	+	ОУБ		Аян зохион байгуулагдсан байна.
		63	Улаанбаатар хотын орчны ариун цэвэр, эрүүл ахуйг сайжруулах аяныг жилд 1 удаа зохион байгуулах	НЭМҮТ	МХЕГ Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг ТББ	+	+	+	ОУБ		Аян 2 удаа зохион байгуулагдсан байна.
		64	Аймаг, сумын төвийн орчны ариун цэвэр, эрүүл ахуйг сайжруулах аяныг жилд 2 удаа зохион байгуулах	НЭМҮТ, Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЗДТГ, БОГ	МХЕГ Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг ТББ	+	+	+	ОУБ		Аян 4 удаа зохион байгуулагдсан байна.
3.1.2.13	Хүүхдийн байгууллагад ариун цэвэр, эрүүл ахуйн стандартыг мөрдүүлэх, хүүхдийг гараа угаах дадал, хэвшилд сургах	65	Цэцэрлэг, ЕБС-ийн дунд "Гар угаах орчинг сайн бүрдүүлсэн, Гарын ариун цэвэр уралдаан"-ыг зохион байгуулж, улс орон даяар сурталчлах	НЭМҮТ, ХӨСҮТ, МХЕГ	ЭМЯ	+	+		ОУБ		Уралдаан зохион байгуулагдсан байна.

		66	Гар угаах талаар сургуулийн багш, эмч, нийгмийн ажилтныг сургах	НЭМҮТ Аймаг, нийслэлийн ЭМГ	ЭМЯ, БСШУСЯ	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		67	Гар угаах дэлхийн өдрийг зохион байгуулах	ЭМЯ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ		Өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлсэн байна.
		68	Сурталчилгааны материал боловсруулах, түгээх	НЭМҮТ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	Эрүүл мэндийг дэмжих сан		Сурталчилгааны материал хангалттай түгээгдсэн байна.
3.1.3. Үйл ажиллагааны чиглэл 3. Хепатитийн А, В вирусийн халдварын эсрэг хүн амын дархлааны түвшинг нэмэгдүүлэх зорилгоор дархлаажуулалтын хамралтыг сайжруулах, хамрагдах хүрээг өргөжүүлэх чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ											
3.1.3.1	Дархлаажуулалтад хамрагдах насны бүх хүүхдийг бүртгэлтэй эсэхийг нь үл харгалзан хепатитийн В болон А вирусийн халдварын эсрэг дархлаажуулалтад товлолт хугацаанд нь бүрэн хамруулах	69	Хепатитийн А, В вирусийн эсрэг вакцинаар нөхөн дархлаажуулах	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ	+	+	+	ОУБ, төсөл		Нөхөн дархлаажуулалт хийгдсэн байна.
		70	Хепатитийн В вирусийн халдварын эсрэг төрсний дараах 24 цагийн доторх дархлаажуулалтыг тогтмолжуулах, вакцинаар бүрэн хангах	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ		+	+	ОУБ, Төсөл		Вакцинжуулалт бүрэн хийгддэг болсон байна.
3.1.3.2	Хепатитийн В вирусийн халдварын эсрэг дархлал тогтцын түвшингийн судалгааг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулж, дархлааны	71	Хепатитийн В вирусийн халдварын эсрэг дархлал тогтцын судалгаа хийх	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ		+		ОУБ, АХБ		Судалгаа хийгдсэн байна.

	түвшин нь хангалтгүй бүлгийн хүн амыг нэмэлт дархлаажуулалтад хамруулах	72	Судалгааны дүнд үндэслэн зорилтот бүлэгт нэмэлт дархлаажуулалт зохион байгуулах	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ		+	+	ОУБ, Төсөл		Нэмэлт дархлаажуулалт хийгдсэн байна.
3.1.3.3	Эрхэлсэн ажил, амьдралын хэв маяг, зан үйл, эрүүл мэндийн байдлаас шалтгаалан хепатитын В вирусийн халдварт өртөх өндөр эрсдэлтэй бүлгийн насанд хүрэгчдийг гепатитийн В вирусийн эсрэг сэргийлэх тарилгаар дархлаажуулах арга хэмжээг үе шаттайгаар зохион байгуулах, хамралтад нь хяналт тавих	73	Сурталчилгааны материал боловсруулах, түгээх	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ, Төөөл		Сурталчилгааны материал түгээгдсэн байна.
		74	Хепатитийн В вирусийн халдваргүй иргэдийг сайн дурын дархлаажуулалтад хамруулах талаар зөвлөмж, сурталчилгааг ТВ, радио, цахим сүлжээгээр дамжуулан иргэдэд хүргэх	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ	+	+	+	ОУБ, Төсөл		Дархлаажуулалтын ач тусын талаар мэдээллийг иргэдэд сайтар хүргэсэн байна.
3.1.3.4	Насанд хүрэгчдийг өөрийн хүсэлтээр болон эрхэлж байгаа ажил, үйчилгээний онцлогоос шалтгаалан сайн дурын дархлаажуулалтад хамруулах журмыг шинэчлэн боловсруулах, сайн дурын дархлаажуулалтаар хийх сэргийлэх тарилгын тоог нэмэгдүүлэх.	75	Сайн дурын дархлаажуулалтын журмыг шинэчлэх	ХӨСҮТ	ЭМЯ	+					Журам батлагдсан байна.
		76	Эрүүл мэндийн байгууллагууд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг ажилтнуудаа хепатитийн А, В вирусийн эсрэг дархлаажуулалтад хамруулах талаар зөвлөмж хүргүүлж хамтран ажиллах	НЭМҮТ, ХӨСҮТ	Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар	+	+	+	ОУБ		Зөвлөмж хүргэгдсэн байна.

3.1.4. Үйл ажиллагааны чиглэл 4. Улсын хэмжээнд хепатитийн вирусийн архаг халдварын тохиолдлыг бүрттгэх, мэдээлэх тогтолцоог бий болгох, өвчтөнд хийж байга вирусийн эсрэг эмчилгээний хяналтын мэдээллийг хорт хавдрын эргэн дуудах тогтолцоонд ашиглах чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.1.4.1	Улсын хэмжээнд хепатитийн вирусийн архаг халдварыг бүртгэж, эрүүл мэндийн статистик мэдээлэлд оруулах.	77	Хепатитийн вирусийн архаг халдвартай иргэдийг оношийн ялгаатай бүлгээр санхүүжүүлэх өвчний жагсаалтад нэмэлтээр оруулж, даатгалаас санхүүжүүлэх	ЭМЯ-ны БТГ, ЭМЦМХ, ЭМДЕГ, ЭМХТ	ЭМБ	+	+				Өвчний жагсаалт батлагдаж, даатгалын санхүүжилт шийдэгдсэн байна.
		78	Хепатитийн вирусийн архаг халдварыг илрүүлэх, бүртгэх, оношлох, эмчлэх, хянах маягтыг шинэчлэн боловсруулж статистикийн мэдээндоруулах	ЭМЦМХ, ЭМДЕГ, ЭМХТ ХӨСҮТ	ЭМЯ	+	+	+	Төсөв		Статистикмэдээнийма ягт шинэчлэгдэж тушаалаар батлагдсан байна.
		79	Хепатитийн вирусийн архаг халдварыг бүртгэлжүүлэх талаар сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ ЭМХТ	Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар, ЭМБ	+	+		ОУБ		Сургалт хийгдсэн байна.
3.1.4.2	Хепатитийн вирусийн халдварын илрүүлэг шинжилгээ хийлгэсэн иргэн, архаг халдварын шинээр илэрсэн тохиолдлыг бүртгэх вэб-д суурилсан цахим програмыг /цаашид "цахим програм" гэх/ боловсруулах, уг програмыг одоо хэрэглэж байгаа оношилгоо, эмчилгээний хяналтын цахим програмтай холбон нэгдсэн санг үүсгэх	80	Хепатитийн вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийлгэсэн иргэн, архаг халдвар шинээр илэрсэн тохиолдлыг бүртгэх вэб-д суурилсан цахим программ боловсруулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ ЭМДЕГ	ХӨСҮТ ЭМБ-ууд	+			ОУБ		Бүртгэлийн цахим программ боловсруулсан байна.
		81	Дээрх програмыг одоо хэрэглэж байгаа оношилгоо, эмчилгээний хяналтын цахим програмтай холбон нэгдсэн сан үүсгэх.	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ ЭМДЕГ ХӨСҮТ	ЭМЯ	+			ОУБ		Нэгдсэнсан үүсгэсэн байна.
3.1.4.3	Хепатитийн вирусийн халдварын тохиолдлын илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээний хяналт хийж байгаа өмчийн бүх хэлбэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын эмч,	82	Олон улсын байгууллагуудад өгөх тайлан мэдээний цахим системийг боловсруулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ ЭМДЕГ ХӨСҮТ	ХӨСҮТ ЭМБ-ууд	+	+	+	Төсөв ОУБ		Тайлангийн систем, Dashbord-н cascade төрлийг хөгжүүлж тогтмол хугацаанд авах шаардлагатай мэдээлэл авдаг болсон байна.

	мэргэжилтэнтэй цахим программд мэдээлэл оруулах, ашиглах талаар холбогдох хууль, тогтоомжийн хүрээнд гэрээ хийх, уг гэрээнд хувь хүний нууцыг хадгалах, зөрчил гаргасан тохиолдолд хүлээх хариуцлагыг тодорхой тусгах	83	Хепатитийн вирусийн архаг халдварын эмчилгээнд хамрагдсан иргэдийн статистикийн тайлангийн модулийг боловсруулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМДЕГ ЭМХТ	+			Төсөв		Тайлангийн маягтын дагуу статистикийн мэдээлэл гарсан байна.
		84	"Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийн хуучин системээс, шинэ систем мэдээлэл зөөх	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМДЕГ ЭМХТ	+			ОУБ	5сая	Элэг бүтэн Монгол үндэсний хөтөлбөрийн бүртгэлийн /Elegbuten.mohs.mn/ хуучин системийн өгөгдлийн сангийн илрүүлэг, тоолох шинжилгээнд хамрагдсан 450 мянган иргэний мэдээллийг шинэ систем рүү хөрвүүлж оруулсан байна.
		85	ХӨСҮТ, ЭМДЕГ, эмчлэгч эмч нарын хамтын ажиллагааны гурвалсан гэрээний загварыг боловсруулах	ЭМДЕГ ХӨСҮТ, ЭМХТ	ЭМБ	+	+				Гэрээний загвар батлагдсан байна.
		86	Хамтран ажиллах гурвалсан гэрээ байгуулж, хэрэгжилтийг дүгнэх	ЭМДЕГ, ХӨСҮТ	ЭМЯ	+	+	+	Төсөв ОУБ		Байгуулсангэрээг дүгнэсэн байна.
3.1.4.4	Хепатитийн вирусийн халдварын мэдээллийн цахим сангийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах, эрүүл мэндийн салбарын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах	87	Холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ байгуулах	ЭМХТ, ЭМДЕГ	ХӨСҮТ	+			ОУБ		Гэрээг баталсан байна.
		88	Цахим сангийн сервер компьютерийг үндэсний дата төвд байршуулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ХӨСҮТ	+					Цахимсангийнсерверкомпьютерийгүндэсний дататөвдбайршуулсан байна.

	талаар гарсан журам, дүрмийг мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих	89	Хамтын ажиллагааны гэрээнд хагас жил тутам хяналт, үнэлгээ хийх	ЭМЯ ЭМДЕГ ЭМХТ	ХӨСҮТ	+	+	+	Төсөв		Үнэлгээ хийгдсэн байна.
3.1.4.5	Цахим програмыг ашиглах, мэдээллийн цахим сангийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах талаар, мэргэжил, арга зүйгээр хангах, програмын ашиглалтад эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагаас хяналт тавих;	90	Мэдээллийн системийн ашиглалтын цахим гарын авлага, видео хичээл боловсруулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМДЕГ, ХӨСҮТ, ЭМХТ	+	+		ОУБ		Видео хичээл боловсрогдсон байна.
		91	Мэдээллийн системийн ашиглалтын талаар сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМДЕГ, ЭМХТ, ХӨСҮТ	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		92	Цахим програмын ашиглалтад эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагаас хяналт тавьж, тайлан мэдээлээ сар бүр ирүүлэх	ЭМБ	ЭМДЕГ ХӨСҮТ	+	+	+	ОУБ		Хяналтын тайланг тогтмол ирүүлдэг болсон байна.
3.1.4.6	Хепатитийн вирусийн халдварын цахим сангийн мэдээллийг хорт хавдрыг эрт илрүүлэх зорилго бүхий эргэн дуудах үйл ажиллагаанд ашиглах, улмаар хавдрын бүртгэлийн сантай мэдээлэл солилцох боломжтой болгох;	93	Хорт хавдрыг эрт илрүүлэх зорилго бүхий эргэн дуудах тогтолцооны програм хангамж болон "Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийн мэдээллийн систем хоорондын өгөгдөл солилцох журам гаргах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ХӨСҮТ, ХСҮТ		+		Төсөв		Журам батлагдсан байна.
3.1.4.7	Хепатитийн вирусийн эсрэг эмчилгээний удирдамжийг эмчлэгч эмч мөрдөж байгаа эсэхэд хяналт тавих зорилгоор илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээний хяналтын вэб-д суурилсан хяналтын одоогийн цахим програмыг ашиглах боломжийг турших, ашиглах боломжгүй нь тогтоогдсон	94	Хепатитийн вирусийн эсрэг эмчилгээний зааврыг гпрограмд оруулах талаар системийн шинжилгээ хийх технологийн шийдлийг гаргах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМДЕГ, ЭМХТ, ХӨСҮТ	+	+	+	ОУБ		Зааврыг цахим программд оруулсан байна.

	тохиолдолд шинэ програм нэвтрүүлэх.										

Зорилт 2. **Үндэсний хэмжээнд хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээний нотолгоонд тулгуурласан ча багц тусламж, үйлчилгээг тэгш, хүртээмжтэй үзүүлнэ.**

3.2.1.Үйл ажиллагааны чиглэл 1. Хепатитийн вирусийн халдварын илрүүлгийг элэгний хатуурал, хорт хавдрын эрт илрүүлэгтэй хамтатган зохион байгуулах чиглэл арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

3.2.1.1	Монгол Улсын 15-аас дээш насны хүн амд хепатитийн В, С вирусийн халдварыг илрүүлэх арга хэмжээг дараах үе шаттайгаар зохион байгуулах	95	"Элэг бүтэн Монгол" үндэсний хөтөлбөрийн програм хангамжид нэмэлтээр хепатитийн вирусийн эсрэг эмчилгээний зааврыг програмчилж оруулах	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМДЕГ, ЭМХТ, ХӨСҮТ		+	+	төсөв		Эмчилгээний зааврыг программд оруулсан байна.
		96	15-39 насны хүн амыг хепатитийн В, С вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд хамруулах	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭМБ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, ЭМБ		+	+	ЭМД		Шинжилгээнд бүрэн хамруулсан байна
		97	2019-2020 онд дээрх насны илрүүлэг шинжилгээнд хамрагдаагүй хүн амыг хепатитийн В, С вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд хамруулах	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭМБ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, ЭМБ		+	+	ЭМД		Шинжилгээнд бүрэн хамруулсан байна
		98	Илрүүлэг шинжилгээ хийх өрх сумын эмнэлгийн эмч лабораторийн техникч нарт лабораторийн шинжилгээний арга зүйг эзэмшүүлэх сургалт явуулах	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭМБ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, ЭМБ	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулсан байна.

		99	В,С вирусийн ачаалал тоолох шинжилгээ хийх лабораториудыг сонгон шалгаруулах	ЭМДЕГ	ЭМЯ	+	+		ОУБ		Сонгон шалгаруулалт хийгдсэн байна.
		100	Лабораторийн чанарын хяналт, үнэлгээг тогтмол хийх	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ, ЭҮТГ, ЭМДЕГ	Мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод	+	+		Төсөв, ОУБ		Үнэлгээ тогтмол хийгдсэн байна.
3.2.1.2	Эрхэлсэн ажил, эрүүл мэнд, амьдралын хэв маяг, зан үйлээс хамааран хепатитийн вирусийн халдварт өртөх өндөр эрсдэлтэй бүлгийн хүн амыг хепатитийн В,С вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд тогтмол, давтамжтай хамруулах	101	Өндөр эрсдэлтэй бүлгийн хүн амыг илрүүлэг шинжилгээнд хамруулах.	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭМБ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, ЭМБ	+	+	+	ЭМД		Илрүүлэгт хамрагдсан мэдээ, тайлан гарсан байна.
3.2.1.4	Хугацаат цэргийн албанд шинээр татагдаж байгаа залуучуудыг хепатитийн В, С вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд бүрэн хамруулах, халдвар илэрсэн тохиолдлыг бүртгэн эмчлэх, халдваргүй тогтоогдсон залуучуудыг урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөрт хамруулах	102	Цэргийн албанд татагдаж байгаа залуучуудыг илрүүлэг шинжилгээнд хамруулах.	ХӨСҮТ Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ БХЯ	+	+	+	Улсын төсөв		Цэргийн албанд татагдсан залуучууд илрүүлэг шинжилгээнд бүрэн хамрагдсан байна.
		103	Халдвар илрээгүй залуучуудыг хепатитийн В вирусийн эсрэг дархлаажуулалтад хамруулах	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ХӨСҮТ	+	+	+	Улсын төсөв		Дархлаажуулалтад хамрагдсан хувь
		104	Вирусийн халдвар илэрсэн залуучуудыг бүртгэж, шинжилгээ, эмчилгээнд хамруулах	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ХӨСҮТ	+	+	+	Улсын төсөв		Вирусийн ачаалал тоолох шинжилгээ, эмчилгээнд хамрагдсан байна.
3.2.1.5	Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг хепатитийн В, С, Д вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд бүрэн хамруулах	105	Жирэмсэн буюу төрсний дараах үед үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний журамд нэмж оруулах	ХӨСҮТ, ЭХЭМҮТ, МСЗ	Аймаг нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	+			Улсын төсөв		Журамд нэмэлт оруулж, сайдын тушаалаар батлагдсан байна.

		106	Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг хепатитийн В, С вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд хамруулах	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, Төр,хувийн хэвшлийн эмнэлэг, лаборатори	ХНХЯ НДЕГ НХЕГ		+	+	ЭМД, Улсын төсөв		Жирэмсэн эмэгтэйчүүд илрүүлэг шинжилгээнд хамрагддаг болсон байна.
		107	Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг хепатитийн дельта вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд хамруулах талаар судлах	ХӨСҮТ, ЭХЭМҮТ	МСЗ		+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Судлан шийдвэрлэсэн байна.
		108	Архаг халдвартай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг эмчлэх, хянах.	ХӨСҮТ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ	+	+	+	Улсын төсөв, ЭМД		Архаг халдвартай жирэмсэн эмэгтэйчүүд хяналтад орсон байна.
3.2.1.6	Хепатитийн В вирусийн халдвартай эхээс хүүхдэд халдвар дамжихаас сэргийлэх зорилгоор төрсний дараа 24 цагийн дотор нярайд хепатитийн В вирусийн эсрэг вакциныг Иммуноглобулин / / -тай хавсарч хэрэглэх аргыг эмчилгээнд үе шаттайгаар нэвтрүүлэх	109	Эмчилгээний арга аргачлал, заавар боловсруулах, олон улсын туршлага судлах	ЭМЯ-ны НЭМГ, ЭҮТГ ХӨСҮТ,	МСЗ, Мэргэжлийн нийгэмлэг холбоод		+	+	ОУБ		Туршлага судалж, заавар боловсрогдсон байна.
		110	Эмчилгээний зааврыг мэргэжлийн зөвлөл, хороодоор хэлэлцүүлж батлуулах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	МСЗ, Мэргэжлийн нийгэмлэг холбоод		+	+	ОУБ		Заавар батлагсан байна.
		111	Эмчилгээнд нэвтрүүлж эхлэх аргыг судлах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, ЭТГ	МСЗ, Мэргэжлийн нийгэмлэг холбоод		+	+	Улсын төсөв		Нэвтрүүлэх асуудал судлагдсан байна.
3.2.1.7	Элэгний хорт хавдрыг эрт илрүүлэх зорилгоор	112	Өртөмтгий болон, зорилтот бүлгийн хүн амын тооцоо, судалгаа	ХӨСҮТ, ХСҮТ Аймаг,	ЭМЯ	+	+	+	Улсын төсөв, ЭМД		Тооцоо, судалгаа гарсан байна.

	зорилтот бүлгийн хүн амыг үзлэг, шинжилгээнд тогтмол, давтамжтай хамруулах.		гаргах	нийслэлийн ЭМГ							
		113	Аймаг, дүүргийн Нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвийг элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэгт шаардагдах тоног төхөөрөмж, оношлуур урвалжаар хангах	Аймаг, нийслэлийн ЭМБ	ЭМЯ	+	+	+	Улсын төсөв		Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүд өндөр хүчин чадалтай с эхо аппаратаар хангагдсан байна.
		114	Эрт илрүүлгийн үзлэг шинжилгээнд зорилтот бүлгийн хүн амыг тогтмол хамруулдаг байгууллагыг улсын хэмжээнд тогтмол шалгаруулж урамшуулах	Төр, хувийн хэвшлийн байгууллага	ЭМЯ	+	+	+	Төсөв, ЭМД		Идэвхитэй ажилласан байгууллагуудыг урамшуулдаг тогтолцоо бүрдсэн байна.

3.2.2.Үйл ажиллагааны чиглэл 2.Эрүүл мэндийн байгууллагын оношилгооны тоног төхөөрөмж, лабораторийн чадавхийг сайжруулах замаар хепатитийн вирусийн х элэгний хатуурал, элэгний хорт хавдрын оношилгооны баталгааг хангах чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ

3.2.2.1	Төр, хувийн хэвшлийн лабораторид хепатитийн вирусийн идэвхижил тоолох шинжилгээ хийх эрх олгох асуудлыг эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагатай хамтран шийдвэрлэх	115	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас хепатитийн вирусийн идэвхжил тодорхойлох шинжилгээ хийх эрх авсан лабораторийн шинжилгээний чанар, үйл ажиллагаанд хяналт, үнэлгээ хийх	ЭҮТГ, ЭМДЕГ	Төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэгийн лабораториуд	+	+	+	ЭМДЕГ, ОУБ,Улсын төсөв		Хяналт шинжилгээ-үнэлгээ хийгдсэн байна.
		116	Аймаг, дүүргийн Нэгдсэн эмнэлгийн лабораторийг хепатитийн вирусийн идэвхжил тодорхойлох шинжилгээ хийх тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, ЭЗХОГ	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.
		117	Хепатитийн D вирусийн халдвар илрүүлэх, идэвхижил тодорхойлох	ЭМДЕГ	ЭМЯ		+	+			ЭМД-ын санхүүжилт шийдэгдсэн байна.

			шинжилгээг эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлэх асуудлыг судалж, шийдвэрлэх								
3.2.2.2	Хепатитийн вирусийн оношилгоо хийдэг лабораторийн үйл ажиллагааг итгэмжлэх, чанарын гадаад хяналтад хамруулах	118	Хепатитийн вирусийн халдварын оношилгоо хийдэг лабораториудыг олон улсын итгэмжлэлд бэлтгэх сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, СХЗТ	ЭМБ, МСЗ	+	+	+			Сургалт хийгдсэн байна.
		119	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжиж буй хепатитийн вирусийн идэвхжил тодорхойлох шинжилгээ хийж байгаа лабораториудыг олон улсын чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөрт хамруулах арга хэмжээ авч ажиллах	ЭҮТГ, МСЗ, ХӨСҮТ, ЦССҮТ	ХӨСҮТ	+	+	+	ОУБ		Олон улсын чанарын гадаад үнэлгээнд хамрагдсан байна.
		120	Үндэсний хэмжээний чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	ХӨСҮТ, ЦССҮТ, ШУГТЭ	МСЗ, Мэргэжли йнхолбоо, нийгэмлэг	+	+	+	ОУБ		Үндэсний чанарын гадаад үнэлгээний хөтөлбөр хэрэгжсэн байна.
		121	Чанар сайжруулах сургалт зохион байгуулах	ЭМХТ, МСЗ, ХӨСҮТ	МСЗ, ЭМХТ	+	+	+			Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
3.2.2.3	Хепатитийн вирусийн идэвхижил тодорхойлох шинжилгээг нэг аргачлалаар хийж, уг шинжилгээний хариуг олон улсын СИ системээр гаргадаг болох	122	Хепатитийн вирусийн идэвхижил тодорхойлох шинжилгээний аргачлал боловсруулж мөрдүүлэх	МСЗ, МНХ	ХӨСҮТ	+			ОУБ		Аргачлал тушаалаар батлагдсан байна.
		123	Хепатитийн вирусийн идэвхижил тодорхойлж байгаа лабораторийн шинжилгээний хариуг үнэлж, хэмжлийн	МСЗ, МНХ	ЭМЯ	+	+	+	Улсын төсөв		Шинжилгээний хариуг үнэлж, хэмжлийн нэгжийг СИ системээр уншиж жигдэрсэн байна.

			нэгжийг СИ системээр уншдаг болгож жигдрүүлэх								
3.2.2.4	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хорт хавдрыг илрүүлэх, онош баталгаажуулах лабораторийн шинжилгээнд орчин үеийн дэвшилтэт арга, технологийг нэвтрүүлэх;	124	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд хийгдэж байгаа хепатитийн вирусийн халдвар илрүүлэг шинжилгээнд зөвхөн чанарын хяналтын үнэлгээ хийгдсэн оношлуурыг жигд хэрэглүүлэх асуудлыг шийдвэрлэх /зөвхөн өрх сумын эрүүл мэндийн төвийн түвшинд түргэвчилсэн оношлуурыг ашиглах/	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	ЦССҮТ, ЭМБ	+	+	+	ЭМД		Чанарын хяналтад орсон оношлуураар илрүүлэг шинжилгээ хийдэг болсон байна.
		125	Аймаг, дүүргийн Нэгдсэн эмнэлгийг баталгаажуулах шинжилгээ хийх тоног төхөөрөмжөөр хангах	Аймаг нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	ЭМЯ		+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.
		126	Лавлагаа төвүүдийг хорт хавдрын оношилгооны тоног төхөөрөмжөөр хангах,дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх, хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулах	ЭМЯ-ны ЭЗХОГ, ЭҮТГ, ТЗУГ	ЭМБ	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		Чадавхи сайжирсан байна.
3.2.2.5	Хепатитийн вирусийн халдварын илрүүлэг, оношилгоонд Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага эсхүл Монгол улсын лавлагаа лаборатори үнэлгээ хийж зөвшөөрсөн оношлуур, урвалжийг хэрэглэх	127	Хепатитийн вирусийн халдварын илрүүлэг, оношилгоонд ашиглагдаж байгаа түргэвчилсэн оношлууруудад олон улсын чанарын хяналтын материалаар үнэлгээ, судалгаа хийх	ЭҮТГ МСЗ ЦССҮТ ХӨСҮТ НЭМГ ЭМХТ	ХӨСҮТ ЦССҮТ	+	+	+	ОУБ		Үнэлгээ хийгдсэн байна.
		128	Вирусийн халдварын илрүүлэг, оношилгоонд ашиглах оношлуур урвалжийг зах зээлд хэрэглэхээс өмнө	ЭМХТ	ЭМЯ		+	+	ОУБ		Тогтолцоо бүрдсэн байна.

			чанарын үнэлгээ хийж бүртгэдэг, зөвшөөрөл олгодог тогтолцоог нэвтрүүлэх, мөрдүүлэх								
3.2.2.6	Лабораторийн тоног төхөөрөмжийн баталгаажуулалт, засвар үйлчилгээний нэгдсэн тогтолцоотой болох	129	Эрүүл мэндийн байгууллагууд лабораторийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг зохион байгуулах бүтцийг бий болгох /техникийн алба/	ЭМХТ	ЭМБ	+	+	+	Байгуулл агын төсөв		Тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ хийх тогтолцоо бүрдсэн байна.
		130	Эрүүл мэндийн байгууллагууд тоног төхөөрөмж ханган нийлүүлэгч байгууллагаас тоног төхөөрөмж авахдаа баталгаат засвар, байнгын тасралтгүй үйлчилгээ авах гэрээтэй ажиллах	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	Ханган нийлүүлэгч байгууллага	+	+	+	Төсөв		Гэрээний дагуу ажилладаг болсон байна.
		131	Тоног төхөөрөмжид шаардлагатай тогтмол солигдох сэлбэг хэрэгслийн төсвийг төсөвт суулгах	ЭМБ-ууд		+	+	+	Төсөв		Байгууллагын төсөвт суудаг болсон байна.
3.2.2.7	Эрүүл мэндийн бүх шатны байгууллагыг сорьц тээвэрлэх багцаар хангах, орон нутгаас сорьц тээвэрлэх асуудлаар аж ахуйн нэгж, байгууллагатай хамтран ажиллах	132	Сорьц цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэлтийн талаарх гарын авлага гаргах	ЦССҮТ, ХӨСҮТ	ЭМХТ	+			ОУБ		Гарын авлага гарсан байна.
		133	Бүх аймаг, сумдын эрүүл мэндийн байгууллагыг сорьц зөөвөрлөх зориулалтын сав, багцаар хангах	ЭМЯ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	+	+		ОУБ		Бүх аймаг, сумд сорьц зөөвөрлөх саваар хангагдсан байна.
		134	Эмч, мэргэжилтнүүдэд сорьц цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэхталаарх сургалт зохион байгуулах	ЭМХТ ХӨСҮТ	ЭМХТ	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.

		135	Илгээмж, тээвэр зуучийн аж ахуйн нэгж байгууллагатай хамтран ажиллах нөхцлийг судлах, шийдвэрлэх	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, БТГ	ХӨСҮТ	+					Хамтран ажиллах санамж бичиг, гэрээ хийгдсэн байна.
3.2.2.8	Аймаг, дүүргийн Нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн эрүүл мэндийн төвийг хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэгт шаардагдах тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн хэрэгсэл, оношлуур, урвалж бодисоор үе шаттайгаар хангах	136	Аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагуудыгэлэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэгт шаардагдах хэт авиан багаж тоног төхөөрөмжөөр хангах	ЭМЯ-ны ЭЗСХОГ, ЭҮТГ	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	+	+	+	Улсын төсөв, ОУБ		ЭХО аппаратаар хангагдсан байна.
3.2.3. Үйл ажиллагааны чиглэл 3. Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, элэгний хорт хавдрын эмчилгээнд орчин үеийн дэвшилтэт арга, технологийг нэ эмч мэргэжилтнийг чадавхжуулах замаар нотолгоонд суурилсан чанартай багц тусламж, үйлчилгээг хүргэх чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ											
3.2.3.1	Хепатитийн вирусийн цочмог болон архаг халдвар, түүний шалтгаант элэгний хатуурал, элэгний хорт хавдрын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний удирдамж, зааварт Дэлхийн эрүүл мэндийн байгуулага, мэргэжлийн байгууллага, холбоодоос гаргасан санал, зөвлөмжийг өөрийн орны нөхцөлд тохируулан тусган тогтмол шинэчлэх		ЭМС-ын 2016 оны 249 дугаар тушаалаар баталсан удирдамжийг шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлэх	ХӨСҮТ, ХСҮТ	ЭМЯ	+			ОУБ		Удирдамж шинэчлэгдэж батлагдсан байна.
		137	Шинэчлэн боловсруулсан заавар, удирдамжийн дагуу эмчилгээ, хяналт хийх талаар эмч, мэргэжилтнүүдэд сургалт хийх	ХӨСҮТ, ХСҮТ	ЭМЯ	+	+	+	ОУБ		Сургалт хийгдсэн байна.
		138	Шинэчлэгдсэн заавар, удирдамжийг хэвлүүлэн түгээх	ХӨСҮТ	ЭМЯ		+		ОУБ		Удирдамжийг шаардлагатай бүх байгууллагуудад түгээсэн байна.
3.2.3.2	Хепатитийн С вирусийн халдвар илрүүлэх аяныг улсын хэмжээнд зохион байгуулж вирусийн халдварын тархалт ихтэй, эрсдэл өндөртэй хүн амын бүлгээс эхлэн вирусын эсрэг эмчилгээнд	139	Илрүүлэг болон тоолох шинжилгээгээр хепатитийн С, В вирусийн халдвартай нь батлагдсан хүн амыг эмчилгээнд хамруулах	ЭМДЕГ, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМЯ ХӨСҮТ, ХСҮТ Улс, хувийн хэвшлийн ЭМБ	+	+	+	ЭМД		Эмчилгээнд хамрагдсан хүний тоо, хувь

	хамруулах арга хэмжээг үе шаттайгаар зохион байгуулах										
3.2.3.3	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, элэгний хорт хавдрын тусламж, үйлчилгээний удирдамж, заавар, стандартын хэрэгжилт, цахим бүртгэлийн явцад байнгын, давтамжтай дэмжлэгт хяналт, үнэлгээ хийж, эмч, мэргэжилтнийг ажлын байранд нь сургах	140	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, элэгний хорт хавдрын тусламж, үйлчилгээний удирдамж, заавар, стандартын хэрэгжилтэд хяналт үнэлгээг тогтмол хийх	ХӨСҮТ, ХСҮТ	ЭМЯ	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Үнэлгээг жилд 4 удаа хийсэн байна.
		141	Цахим бүртгэлийн явцад байнгын, давтамжтай дэмжлэгт хяналт хийх	ЭМЯ-ны ЭМЦМХ	ЭМБ	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Хяналт тогтмол хийгдсэн байна.
		142	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг ажлын байранд сургах	ХӨСҮТ, ЭМХТ, ЭМЦМХ	ЭМЯ ТББ	+	+	+	ОУБ		Сургалт тогтмол хийгддэг болсон байна.
3.2.3.4	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, хорт хавдрын илрүүлэг, оношилгооны урвалж, оношлуур, зарим эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг нийлүүлэх нэгдсэн тогтолцоо бий болгох, урвалж, онлшлуурын хангамж хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	143	Илрүүлэг шинжилгээний чанарыг хангах үүднээс урвалж оношлуурыг нэгдсэн тендерээр улсын хэмжээнд хангах асуудлыг зохион байгуулах	ЭМЯ	Ханган нийлүүлэгч		+	+	ЭМД, Улсын төсөв		Урвалж, оношлуур, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл нэгдсэн тогтолцоогоор хангагддаг болсон байна.
3.2.3.5	Хепатитийн В, Д вирусийн давхар халдвартай иргэдэд хийх эмчилгээний үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх, олон улсын хөтөлбөрт хамрагдах зэргээр эмийн үнийг бууруулах асуудлыг судлан шийдвэрлэх	144	Олон улсын түвшинд Хепатитийн В, Д вирусийн давхар халдварын эмчилгээнд хэрэглэж байгаа эм, шинэ технологийн талаар Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага, бусад орны судлаачидтай хамтран ажиллаж мэдээлэл солилцох	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭҮТГ	ХСҮТ, ХӨСҮТ, Мэргэжлийн Нийгэмлэг, холбоод, АШУҮИС	+	+	+	ОУБ		Олон улсын хурал, сургалтад тогтмол оролцож мэдээлэл солилцдог болсон байна.

		145	В вирусийн эмийн үнийн хөнгөлөлтийг Эрүүл мэндийн даатгалаар зохицуулах	ЭМДЕГ	ЭМЯ-ны БТГ, ЭҮТГ	+	+	+	ЭМД		Даатгалын зохицуулалт хийгдсэн байна.
		146	Элэг шилжүүлэн суулгах хагалгааны зардлын тодорхой хувийг төсөв болон даатгалаас санхүүжүүлэх асуудлыг дэвшүүлэн шийдвэрлүүлэх	ЭМЯ-ны ЭЗСХОГ	ЭМДЕГ		+	+	Улсын төсөв, ЭМД		Санхүүжилтийн хувь шийдэгдсэн байна.
3.2.3.6	Элэг шилжүүлэн суулгах хагалгааны зардалд улсын төсвөөс санхүүжилт олгох асуудлыг судлах	147	Элэг шилжүүлэн суулгах эмчилгээ хийх хүний нөөцийг үе шаттайгаар багаар сургах	ХСҮТ, УНТЭ	ТЗУГ	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Багууд сургагдаж бэлтгэгдсэн байна.
		148	Элэг шилжүүлэн суулгахад ашиглагдах тоног төхөөрөмж, эм хэрэгсэл, оношлуураар хангах	ХСҮТ, УНТЭ	ЭҮТГ	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Шаардлагатай хэрэгслээр хангагдсан байна.
		149	Элэг шилжүүлэн суулгах эмчилгээний зардлыг жил бүр улсын төсөвт тусгах	УНТЭ, ХСҮТ	ЭЗСХОГ	+	+	+	Улсын төсөв ЭМДС		Жил бүрийн төсөвт тусгагддаг болсон байна.
3.2.3.7	Эмнэлгийн мэргэжилтэн бэлтгэх төгсөлтийн өмнөх болон дараах сургалтын хөтөлбөрт орсон хепатитийн вирусийн халдварын сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээ, элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн талаарх хичээлийн агуулгад үнэлгээ хийж шинэчлэх	150	Эмнэлгийн мэргэжилтэн бэлтгэх төгсөлтийн өмнөх сургалтын хөтөлбөрт орсон хепатитийн вирусийн халдварын сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээ, элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн талаарх хичээлийн агуулгад үнэлгээ хийж шинэчлэх	ЭМЯ-ны ТЗУГ, АШУҮИС	ЭМХТ, ХСҮТ		+		ОУБ		Сургалтын хөтөлбөр шинэчлэгдсэн байна.

		151	Эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалтын хөтөлбөрт орсон хепатитийн вирусийн халдварын сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээ, элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн талаарх хичээлийн агуулгад үнэлгээ хийж шинэчлэх	ЭМХТ	ЭМЯ-ны ТЗУГ, АШУҮИС		+		ОУБ		Сургалтын хөтөлбөр шинэчлэгдсэн байна.
3.2.3.8	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, эм зүйч, эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын байцаагч нарыг хепатитийн вирусийн халдварын оношилгоо, эмчилгээний шинэчилсэн удирдамж, заавар, хяналтын цахим программ ашиглах, эмийг хяналттай олгох асуудлаар сургалтад тогтмол хамруулж, давтан сургалтын материал боловсруулж ашиглах	152	Сэдэвчилсэн сургалт зохион байгуулж сургагч багш бэлтгэх	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭҮТГ, ЭМЦМХ	ЭМЯ-ны ТЗУГ, ЭМХТ	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Сургагч багш бэлтгэгдсэн байна.
		153	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, эм зүйч нарт сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭҮТГ, ЭМЦМХ	ЭМЯ-ны ТЗУГ	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		154	Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын байцаагч нарт сургалт зохион байгуулах	ЭМЯ-ны ЭТГ, ЭҮТГ, ЭМЦМХ	ЭМЯ-ны ТЗУГ	+	+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
3.2.3.9	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төв, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвийн түвшинд хепатитийн вирусийн халдварын илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээ, элэгний хатуурал, хорт хавдрын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх аргачлал боловсруулж, туршин нэвтрүүлэх.	155	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд хепатитийн вирусийн халдварын илрүүлэг, оношилгоо хийх аргачлалыг ширээний заавар хэлбэрээр хэвлүүлж түгээх	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	НЭМҮТ, АХБ		+	+	ОУБ		Гарын авлага түгээгдсэн байна.
		156	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвийн түвшинд эмчилгээ, элэгний хатуурал, хорт хавдрын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх аргачлал боловсруулж гарын авлага	ЭМЯ-ны ЭТГ	НЭМҮТ, АХБ		+	+	ОУБ		Гарын авлага түгээгдсэн байна.

			хэлбэрээр түгээх								
		157	Боловсруулсан аргачлалаар эмч, мэргэжилтнүүдэд цахим болон танхимын сургалт хийх	ХӨСҮТ, ХСҮТ, ЭМХТ	ЭМЯ		+	+	ОУБ		Сургалт зохион байгуулагдсан байна.
		158	Аргачлалын хэрэгжилтийг эрүүл мэндийн байгууллагуудад хянаж, үнэлэх	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ	ХӨСҮТ, ХСҮТ, ЭМХТ		+	+	ОУБ		Хяналт үнэлгээ хийгдсэн байна.
3.2.3.10	Эрүүл мэндээс үүдэлтэй санхүүгийн эрсдлийг бууруулах зорилгоор иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд бүрэн хамруулах	159	Иргэдийн эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх ажлыг аймаг, сум орон нутгийн удирдлагуудтай хамтран зохион байгуулах	ЭМДЕГ	НДЕГ, орон нутгийн удирдлагын байгууллага	+	+	+	Улс, орон нутгийн төсөв		Иргэдийн эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдалтын хувь 90% болж нэмэгдсэн байна.
		160	Эрүүл мэндээс үүдэлтэй санхүүгийн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор иргэдийг эрүүл мэндийн сайн дурын даатгалд хамруулах ажлыг зохион байгуулах	ЭМДЕГ	ЭМЯ-ны БТГ, Орон нутгийн удирдлагын байгууллага	+	+	+			Сайн дурын даатгалд хамрагдах иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.
3.2.3.11	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хорт хавдрын илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээний зардлын тодорхой хэсгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлж эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний багцад оруулах, улмаар эрүүл мэндийн даатгалаар бүрэн санхүүжүүлэх боломжийг судлах;	161	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хорт хавдрын илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээний зардлын тодорхой хэсгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлж эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжүүлэх тусламж, үйлчилгээний багцыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх	ЭМДЕГ	ЭМЯ-ны БТГ	+	+	+	ЭМД		Багцыг санхүүжүүлдэг болсон байна.
		162	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хорт	ЭМДЕГ	ЭМЯ-ны БТГ	+	+		ЭМД		Эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт

			хавдрын илрүүлэг, оношилгоо, эмчилгээний зардлыг эрүүл мэндийн даатгалаас бүрэн санхүүжүүлэх								шийдэгдсэн байна.

Зорилт 3. **Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээний эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын тэргүүлэх тодорхойлж, үр дүнг эмнэл зүйн тусламж, үйлчилгээнд нэвтрүүлнэ.**

3.3.1.Үйл ажиллагааны чиглэл 1.Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээний эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлы чиглэлийг тодорхойлж, дүнг эмнэл зүйн тусламж, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх талаар дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.3.1.1.	Эрүүл мэндийн болон бусад салбарын эрдэмтэдтэй хамтран хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, элэгний хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээний эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын тэргүүлэх чиглэлийг хоёр жил тутам тогтоож, дүнг олон нийтэд зарлах, судалгааны ажлын санхүүжилтийг олон улсын байгууллагын болон бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлэх	163	Анагаахын шинжлэх ухааны тэргүүлэх чиглэлд тусгах	ХӨСҮТ, ХСҮТ	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	+			ОУБ		Тэргүүлэх чиглэл батлагдсан байна.
		164	Эрүүл мэндийн салбарт хепатитийн вирусийн халдвар болон элэгний хавдраар хийгдсэн шинжлэх ухааны захиалгат төсөл болон бусад төслүүдийн санг бүрдүүлэх	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	ШУТС	+	+	+	Улсын төсөв ОУБ		Сан бүрдсэн байна.
		165	Олон нийтэд эрдэмтдийн гаргасан судалгааны ажлын талаар мэдээлэл хүргэх	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	Мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод		+		Төсөв		Мэдээлэл тогтмол хүрдэг болсон байна.
3.3.1.2	Хепатитийн вирусийн халдварын эрт илрүүлэг, оношилгоог сайжруулж өртгийг бууруулах, хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн талбарын туршилт, судалгаа, шинжилгээний цогц ажлыг хэрэгжүүлж, үр дүнг практикт нэвтрүүлэх	166	Хепатитийн вирусийн халдварын эрт илрүүлэг, оношилгоог сайжруулах туршилт, судалгаа, шинжилгээ хийх	ЭМЯ-ны ЭҮТГ	Мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод		+	+	ШУТСан, төсөв		Талбарын туршилт, судалгаа хийгдсэн байна.
3.3.1.3	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээнд гарсан	167	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал хорт хавдрын оношилгоо	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, НЭМГ, ХСҮТ,	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, Мэргэжлийн нийгэмлэг,	+	+	+	Төсөв, ОУБ		Мэдээлэл улирал бүр хийгддэг болсон байна.

	шинжлэх ухаан, техникийн ололт амжилт, Монгол улсад хийсэн судалгааны дүнг эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд тогтмол мэдээлэх		эмчилгээний шинэ мэдээллээр эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд улирал бүр мэдээлэл хийх ажлыг зохион байгуулах	ХӨСҮТ, НЭМҮТ, ЭМБ	холбоод						
3.3.1.4	Энэ хөтөлбөрийн 3.3.1.1.-д заасан тэргүүлэх чиглэлийн эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг хийхдээ ДЭМБ, олон улсын мэргэжлийн байгууллага, холбоодын эрдэмтэн, судлаачидтай хамтрах	168	Эрдэмтэн судлаачдыг гадаад орны судлаачидтай хамтран ажиллуулах, хамтарсан судалгаа хийхийг дэмжих	ЭМЯ-ны, ЭҮТГ, ТЗУГ	АШУҮИС, МАУА, ЭМХТ ЭМБ	+	+	+	ОУБ		Хамтын ажиллагаа өргөжсөн байна.
		169	Эрдэмтэн судлаачдыг гадаад оронд туршлага судлуулах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, НЭМГ, ЭТГ	АШУҮИС, ЭМХТ	+	+	+	ОУБ		Тушлага судалсан байна.
3.3.1.5	Монгол Улсад хийж байгаа эрдэм шинжилгээ, судалгааны дүнг олон улсын эрдэм шинжилгээний хуралд хэлэлцүүлэх, олон улсын болон өөрийн орны эрдэм шинжилгээний сэтгүүлд хэвлүүлэх	170	Олон улсын хурлуудад судалгааны үр дүнгийн талаар илтгэл тавих, хэлэлцүүлэх	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, НЭМГ, АШУҮИС,	АШУҮИС, ТББ, Мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод	+	+	+	Дэмжих сан, ОУБ		Илтгэл тавьж хэлэлцүүлсэн байна.
		171	Эрдэм, шинжилгээний хурал зохион байгуулах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, НЭМГ, ЭТГ,	АШУҮИС, МСЗ, нийгэмлэг холбоод	+	+	+	Дэмжих сан, ОУБ		Хурал зохион байгуулагдсан байна.
		172	Тэргүүлэх чиглэлд нийцүүлэн судалгаа, шинжилгээний хэрэгцээг тодорхойлон судалгааны ажлуудыг эхлүүлэх	ЭҮТГ, НЭМГ, АШУҮИС,	МСЗ, нийгэмлэг холбоод	+	+	+	ОУБ-д		Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил хийгдсэн байна.
***Зорилт 4.*Хепатитийн вирусийн халдварын өвчлөл, элэгний хорт хавдрын үед үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх болон төр, төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлнэ**											
3.4.1.Үйл ажиллагааны чиглэл 1. Хепатитийн вирусийн халдварын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг дэмжин, хамтын ажилла нэмэгдүүлэх чиглэлээр дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.											
3.4.1.1.	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, хорт хавдрын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний удирдамж,	173	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, хорт хавдрын эрүүл мэндийн тусламж,	ХӨСҮТ, ХСҮТ	ЭМХТ	+	+				Төрийн болон ТББ, иргэний нийгмийн төлөөлөлтэй хамтран ажилласан байна.

	заавар, стандартыг шинэчлэн боловсруулах, вирусийн эсрэг эмчилгээний үр дүнг тооцоход төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага, мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод, иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдийн төлөөллийг оролцуулах, хамтран ажиллах		үйлчилгээний удирдамж, заавар, стандартыг шинэчлэн боловсруулахад мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод, иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдийн төлөөллийг оролцуулах, гэрээ байгуулж хамтран ажиллах								
		174	Хепатитийн вирусийн эсрэг эмчилгээний үр дүнг тооцоход төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага, мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод, иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдийн төлөөллийг оролцуулах, хамтран ажиллах	ХӨСҮТ, ХСҮТ	ЭМХТ	+	+				Хамтран ажилласан байна.
3.4.1.2	Хепатитийн вирусийн халдвар, элэгний хатуурал, хорт хавдрын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний удирдамж, заавар, стандартыг шинэчилж боловсруулах, вирусийн эсрэг эмчилгээний үр дүнг тооцоход төрийн болон хувийн хэвшлийн ЭМБ, мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоод иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдийн төлөөллийг оролцуулах, хамтран ажиллах	175	Төлөөлийг ажлын хэсэгт оруулж ажиллуулах	ЭМЯ-ны ЭҮТГ, ЭТГ	ЭМХТ	+	+	+			Ажлын хэсэгт хамтран ажилласан байна.
3.4.1.3	Халдварын сэргийлэлт хяналтын үнэлгээнд төр,	176	Үнэлгээг жилд 2 удаа хийж дүнг мэдээлэх	ХӨСҮТ, Аймаг,	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ,	+	+	+	Төсөв		Үнэлгээг 4 удаа хийж дүнг танилцуулсан

	хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагыг хамруулах, үнэлгээгээр илэрсэн зөрчлийг бүртгэх, арилгах талаар хийсэн ажилд гүйцэтгэлийн үнэлгээ хийх			нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	ЭМБ						байна.
3.4.1.4	Ажил олгогч ажилтан, албан хаагчдаа эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулахад эрүүл мэндийн байгууллагаас мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, хепатитийн вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээний дүнг мэдээллийн нэгдсэн цахим санд оруулахдаа хувь хүний нууцыг хадгалах	177	Ажил олгогчид ажилтан, албан хаагчдаа эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах ажлыг эрчимжүүлэх	Ажил олгогчид, Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, ЭМБ	ЭМЯ-ны НЭМГ, ЭТГ, мэргэжлийн нийгэмлэг холбоод	+	+	+	Байгууллаг ын төсөв, ЭМД		Ажилтан, албан хаагчдаа эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан байгууллагын тоо
		178	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр илэрсэн хепатитийн вирусийн халдварын мэдээг мэдээллийн санд нэгтгэх	Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, ЭМБ	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ, ЭМЦМХ, ЭМХТ	+	+	+			Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн мэдээлэл нэгтгэгдсэн байна.
		179	Үзлэгээр халдвартай нь илэрсэн ажилчдаа эмчилгээнд хамруулах	Ажил олгогч байгууллага	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ, ЭТГ	+	+	+	Байгууллаг ын төсөв, ЭМД		Байгууллагууд ажилчдаа эмчилгээнд бүрэн хамруулдаг болсон байна.
3.4.1.5	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцын хяналт-шинжилгээ үнэлгээг хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран хийх	180	Явцын хяналт-шинжилгээ үнэлгээг жилд 1 удаа зохион байгуулах	ЭМДЕГ, Хувийн хэвшлийн байгууллага	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ, Аймаг, нийслэлийн ЭМГ		+	+	Байгууллаг ын төсөв, ЭМД		Явцын хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ 3 удаа хийгдсэн байна.
3.4.1.6	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч, мэргэжилтнүүдийг хепатитийн вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд хамруулах боломжийг нээх, бүртгэлийн тогтолцоог боловсоронгуй болгох	181	Нийт эрүүл мэндийн байгууллагууд хепатитийн вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээнд эмч, ажилтнуудаа хамруулах ажлыг зохион байгуулах	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	ЭМЯ-ны ЭТГ, НЭМГ, ЭҮТГ, ХШҮДАГ, ЭМЦМХ	+	+	+			Эрүүл мэндийн Үзлэг, шинжилгээнд хамрагдсан ЭМБ-ын ажилтнуудын эзлэх хувь
		182	Хепатитийн вирусийн халдвар илрүүлэх шинжилгээгээр	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ, ЭМЦМХ,	ЭМЯ-ны ХШҮДАГ, ЭМЦМХ,	+	+	+			Эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, ажилтнуудын үзлэг,

			илэрсэн халдварын мэдээ гаргах, бүртгэлийн системийг үүсгэх	Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, ЭМБ	ЭМХТ						шинжилгээ, эмчилгээний мэдээний сантай болсон байна.
3.4.1.7	Хүүхэд багачуудад хепатитийн А, Е вирусийн халдвар дамжих зам, тархах нөхцлийг таниулах, баталгаатай эх үүсвэрээс ундны ус хэрэглэх, хувийн ариун цэвэр сахих, гараа угаах дадал хэвшилд сургах, хүүхдийн байгууллагын ариун цэвэр, эрүүл ахуйн байдалд хөндлөнгийн хяналт тавихад эцэг эх, асран хамгаалагчдыг татан оролцуулах	183	Цэцэрлэг, ЕБС-ийн сурагчдад батлагдсан хөтөлбөрөөр эрүүл мэндийн хичээлийг тогтмол оруулах	БСШУСЯ	Аймаг, нийслэлийн Боловсролын газар, байгууллага эцэг, эхийн холбоод	+	+	+			Хөтөлбөр батлагдсан байна.
		184	Цэцэрлэг, ЕБС-д эцэг, эхийн зөвлөл байгуулж, хяналт хийлгэдэг болсон байна.	БСШУСЯ	Аймаг, нийслэлийн Боловсролын газар, байгууллага эцэг, эхийн холбоод		+	+			Эцэг, эхийн зөвлөл хяналт тавьдаг болсон байна.
3.4.1.8	Өвчтний эрхийг хамгаалах үүрэг бүхий өвчтөн, нийгмийн төлөөллийг орон тооны бус зөвлөлийг сайн дурын үндсэн дээр байгуулах	185	Орон тооны бус зөвлөл, ажлын хэсэг байгуулж хамтран ажиллах	ЭМЯ	ТББ, Нийгэмлэг холбоо		+	+			Ажлын хэсэг байгуулагдсан байна.